

Binnenkort start van de dijkverbetering

Na jaren praten zal in het nieuwe jaar, half januari, de uitvoering van de dijkverbetering in het Gein van start gaan. Willem Bogaard van Waternet is de nieuwe projectleider. Hij werkt al langer bij Waternet en kan bogen op een ruime ervaring; hij is onder andere betrokken geweest bij dijkversterkingen aan de Amstel. Chris Stolker, die we nog kennen uit de voorbereidingsfase, zal leiding geven aan het toezicht op de werkzaamheden.

De uitvoering start met het kappen van 209 bomen door een gespecialiseerde "groenaannemer". Dit doen we voor 1 maart in verband met het broedseizoen, zegt Willem Bogaard. Het broedseizoen begint officieel 15 maart, maar we willen wat speling houden. Voordat er bomen gekapt gaan worden zullen we alle bomen nog door een ecooloog laten inspecteren op eventuele nesten of andere fauna in holle bomen. De bomen die moeten verdwijnen zullen eerst worden "gemarkeerd". Wij willen dan samen met de landschapsarchitect van Brons & Partners controleren of de goede bomen zijn gemarkeerd.

In mei zullen de werkzaamheden in de teensloten en voor de ophoging en het asfaltwerk starten. Medio 2014 tot en met februari 2015 zullen we de beschoeiingen in de teensloten aanbrengen en de sloten vergraven. Dit zal op enkele plaatsen met archeologische begeleiding plaatsvinden. De oplevering van de ophoging is gepland in het voorjaar van 2015. Wij verwachten dat de uitvoering van de ophoging, beschoeiingen e.d. circa 1 jaar in beslag zal nemen.

Waternet zal drie aannemers contracteren, namelijk een groenaannemer, een aannemer voor ophoging

Willem Roelofs: 'In 't Gein', ca. 1860

en asfalt en een aannemer voor het compartimenteringswerk bij de Jan Swinkelsbrug. Waternet zal dan ook drie aanbestedingen houden. De groenaannemer is eind december bekend en de aannemer voor de ophoging in februari. Grontmij ondersteunt Waternet bij het maken van het bestek voor de werkzaamheden aan de dijk en Royal Haskoning / DHV ondersteunt Waternet bij het ontwerpen van het compartimenteringswerk.

In deze nieuwsbrief

pagina 1	Binnenkort start van de dijkverbetering
pagina 3	Willem Roelofs, schilder en pion
pagina 4	Geinwaterweetjes
pagina 6	Fietsbrug Amsterdams Rijnkanaal
pagina 7	Wat heeft het bestuur gedaan?
pagina 8	Kaasboerderij Geingenoege
pagina 9	Plasdras in de Broekzijdse polder

pagina 9	Minidocumentaire te koop
pagina 10	De Oostzijdse molen herzien
pagina 11	Minder verkeersbewegingen door collectief gascontract geinbewoners
pagina 12	Herfstflitsen
pagina 12	Ontvangt u al nieuwsbrief?
pagina 12	Colofon

Het Gein blijft bereikbaar

Willem Bogaard verzekert dat de aannemer in ieder geval niet tegelijk aan Gein Noord en Gein Zuid bezig zal zijn. Waternet zal de aannemer meegeven dat dit niet mag in verband met de bereikbaarheid.

In april van dit jaar is de nieuwe aanbestedingswet van kracht geworden. Dat wil zeggen dat bij aanbestedingen niet alleen de prijs, maar ook de kwaliteit mee moet wegen. Waternet wil onder andere de kwaliteit van een aannemer meten door middel van een plan van aanpak waarin de aannemer laat zien hoe hij de overlast zal gaan beperken.

In principe zijn alle percelen langs het Gein gedurende de werkzaamheden bereikbaar. Dit geldt uiteraard ook voor nood- en hulpdiensten. Wel zullen we het doorgaande (dus niet bestemmings) verkeer gaan omleiden, zegt Bogaard. Alleen tijdens het asfalteren kunnen sommige stukken niet bereikbaar zijn. We zullen indien nodig tijdens het asfalteren aan het begin (zowel in Driemond als in Abcoude) verkeersregelaars neerzetten die bestemmingsverkeer van exacte informatie kunnen voorzien. Het bestemmingsverkeer zal wel eens een aantal minuten moeten wachten. We geven de aannemers in ieder geval mee dat zij bestemmingsverkeer moeten doorlaten.

Herplant

Voor elke gekapte boom komt een nieuwe terug. Vóór april 2015 zal Waternet de bomen herplanten volgens het "herplantplan 't Gein", van Brons & Partners. Dit moet natuurlijk in het plantseizoen (tussen oktober en april). De herplant laat Waternet door dezelfde gespecialiseerde groenaannemer uitvoeren. Bogaard: we nemen namelijk een aparte groenaannemer, omdat herplant van "levend goed" een goede aanpak vereist. We hanteren een onderhoudsperiode van twee jaar. Dit houdt in dat als er een boom toch onverhoopt niet aanslaat, er een nieuwe wordt geplant.

Zoals bekend zullen niet alle 209 bomen langs de Geindijken worden gecompenseerd. Een aantal bomen zal op 4 of 5 erven bij (nieuwe) boerderijen worden geplant. Ellen Wilms, landschapsarchitect bij Brons & Partners, heeft daarvoor plannen opgesteld en besproken met de perceeleigenaren. Inmiddels is er in alle gevallen overeenstemming bereikt. De groenaannemer kan dus in februari-maart 2014 deze bomen alvast gaan herplanten.

Compartimenteringswerk

Voor het compartimenteringswerk bij de Jan Swinkelsbrug heeft Waternet een eerste ruw ontwerp opgesteld. Gedacht wordt aan een constructie met schottenbalken. Deze schotten kunnen dan van de zuidoever door een kraan ingetakeld worden. Zodra er meer bekend is zal Waternet dit eerst uitvoerig met de werkgroep van Spaar het Gein bespreken en daarna openbaar voorleggen. Waternet moet voor dit werk namelijk een bouwvergunning aanvragen

bij de gemeente. De uitvoering staat gepland in de eerste helft van 2015, zoals gezegd door een andere aannemer. Al met al is de gehele dijkverbetering medio 2015 gereed.

Het compartimenteringswerk aan de andere kant van het Gein, bij Driemond, zal worden uitgevoerd in combinatie met de reconstructie van de Geinbrug door de provincie Noord-Holland. De huidige balgstuw bij Driemond zal worden opgeruimd.

Communicatie

In december komt Waternet met een volgende nieuwsbrief. Hierin worden de bewoners uitgenodigd voor een bewonersavond in januari of begin februari. Tijdens deze avond zullen de mensen van Waternet meer vertellen over de uitvoering en zullen ze het toezichtteam en de groenaannemer voorstellen.

Tijdens het werk is er dagelijks toezicht. Daarnaast zal Waternet tijdens het werk de bewoners individueel per brief informeren. Ook zal een vertegenwoordiger van de aannemer en de toezichthouder direct voorafgaand aan de werkzaamheden de perceel-eigenaar individueel benaderen.

Het toezicht staat onder leiding van Chris Stolker. Op de bewonersavond zal Waternet Chris Stolker en de toezichthouder voorstellen en de contactgegevens van beiden bekend maken.

Spaar het Gein heeft met Waternet afgesproken dat een werkgroep van 3 bewoners / deskundigen beschikbaar is om tijdens het werk mee te denken over het oplossen van eventuele knelpunten.

Vergunningen

Voor de dijkverbetering heeft Waternet een omgevingsvergunning nodig. De gemeente De Ronde Venen heeft deze op 15 oktober 2013 verleend. De bezwaarperiode loopt tot 2 december. Spaar het Gein gaat op het moment dat ik dit stukje schrijf nog na of de vergunningaanvraag volledig overeenkomt met de plannen zoals we eerder met elkaar hebben afgesproken. Als dat zo is, ziet Spaar het Gein af van het indienen van een bezwaar.

Tenslotte is er nog een ontheffing van de Flora en Faunawet nodig om schade aan beschermde planten diersoorten te voorkomen of te verminderen. Waternet heeft ontheffing aangevraagd voor enkele vissoorten (kleine modderkruiper en bittervoorn) en de plaatselijk voorkomende rietorchis.

Tjebbe de Boer

Willem Roelofs, schilder en pion

Een mij tot nu toe onbekende schilder kan toegevoegd worden aan het rijtje kunstenaars Piet Mondriaan, Jacob Olie, Grönloh (Nescio), Maris en Gorter. Zo begon ik aan onderstaande tekst waarin ik u iets wilde vertellen over de kopie van een litho die ik onlangs gekregen had; een litho van Willem Roelofs (1822-1897) over 't Gein. Roelofs blijkt een goede bekende te zijn van Spaar het Gein. In het boek 'Het Gein, Levensloop van een rivier' staat al direct een tekening van de hand van Roelofs ter grootte van twee A4-tjes. Met die basiskennis ben ik toch maar aan mijn verhaal begonnen.

Ergens begin vorig jaar (2012) komt mijn oude baas, collega en huisvriend met zijn vrouw bij ons op bezoek om afscheid te nemen: ze emigreren naar Moshi in Tanzania, waar ze een huis hebben gebouwd aan de voet van de imposante Kilimanjaro. Bij emigreren hoort opruimen, zolders leeghalen, selecteren, herinneringen meenemen. En soms doe je dan een ontdekking: van onder het zolderstof kwam een kopie van een oude litho (steendruk) tevoorschijn met als titel 'Aan Het Gein'. In de linkerhoek de naam van de oorspronkelijke kunstenaar: Willem Roelofs; op de andere hoek die van de drukker, Roeloffzen en Hübner. De voorstelling is wat mij betreft een 'romantische klassieker': een smal riviertje ('t Gein dus) waarin een groepje koeien een beetje in gedachten voor zich uitkijkt. Ergens waar het riviertje in het doek verdwijnt zou best Abcoude kunnen liggen, maar dat is op deze prent niet zichtbaar. Het oorspronkelijke werk is uitgevoerd als olieverfschets.

Willem
Roelofs:
In 't Gein
1860

Wie is die Roelofs? Zoeken op internet en contact gezocht met de historische vraagbaak in Abcoude, Wim Timmer van de Historische Kring van Abcoude. Roelofs blijkt bekend te zijn: geboren in Amsterdam in 1822. In 1839 krijgt hij onderricht van de gelauwerde landschapsschilder Hendrik van de Sande Bakhuyzen. In 1844 wordt hij geaccepteerd als lid bij de kunstenaarsvereniging Arti et Amicitiae en na zijn verhuizing naar Den Haag ook bij Assiduitas. Enkele jaren later treedt hij uit die vereniging naar aanleiding van een conflict over de ballotage van een andere kunstenaar. Samen met Weissenbruch richt hij in dezelfde stad de bekende Pulchri studio op. In dat zelfde jaar vertrekt hij naar Brussel omdat daar een beter kunstenaarsklimaat heerst. In 1858 werkt hij voor het eerst in Abcoude. Hij doet ook veelvuldig mee aan tentoonstellingen en ontvangt diverse onderscheidingen. Een leerling van Willem, Frans Smissaert, verwacht dat Willem's naam "door de muze der geschiedenis gegrift zal worden op de zuil van de grooten". Smissaert had geen vooruitziende blik: de aandacht voor Roelofs en zijn tijdgenoten verflauwde snel. Pas in 1965 werd hij met een grote tentoonstelling weer op de kaart gezet. Roelofs maakte dat zelf niet meer mee; hij stierf in 1897. Andere vormen van schilderkunst stonden op het punt het daglicht te zien. Van Gogh luidt met zijn bloeiende perzikkbomen uit 1888 een nieuw tijdperk in de schilderkunst in.

Geschilderde bomen zijn niet langer een realistische weergave van de bomen in de natuur. Sinds het einde van de 19de eeuw kennen kunstenaars veelvuldig gevoelens toe aan flora en fauna. Hun bossen zijn haast mythische plaatsen.

Alleen al de aanblik van Roelofs' atelier en die van Mondriaan spreekt boekdelen. Roelofs zwaar bebaard in een donker behangen ruimte met kwasten, palet en ezel waar hij zijn schilderijen maakt. Mondriaan's atelier was bijna steriel en streng, zonder kleuren. Op een tentoonstelling in Amsterdam in 1911 zag Mondriaan voor het eerst het werk van Paul Cézanne. Op dat moment was Mondriaan bekend als een van de meest vooruitstrevende landschapsschilders van Nederland.

Willem Roelofs was toen al een aantal jaren overleden. Logisch dat zijn type landschapsschilderijen, klassiekers van een verleden Nederland, zwaar aangezet in olieverf met een bijna impressionistische verbeelding, even het veld moesten ruimen. Logisch ook die opleving na de periode van de Eerste en Tweede Wereldoorlog met al zijn ellende, destructie, dood en verderf. De meeste stukken waren voor het laatst gezien in 1911.

Maar wij worden anno 2013 weer heel blij met de koeien, dromerig badend in 't Gein van Willem Roelofs. Met als coulissen de bomen die ook door Mondriaan op het doek zijn gezet, langs de oevers van dit boezemwater. En -denk ik stiekem- niet in de laatste plaats omdat we er weer een pion bij hebben om in te zetten als er iemand aan dat mooie Gein dreigt te komen. Tijd om die rij van beroemdheden maar eens te vereeuwigen in het gebied dat zij fotografeerden, tekenden, met inkt of olieverf vastlegden. En ons daarmee ammunitie gaven.

AK

Geraadpleegde literatuur:

1. 'Het Gein, Levensloop van een rivier; Carasso et al., Uitgeverij Uniepers Abcoude, 1998;
2. 'Willem Roelofs 1822-1897, Catalogus bij drie tentoonstellingen onder de titel 'De adem der natuur', 2007.

Geinwaterweetjes

Jaren geleden stond in de Volkskrant een advertentie in het kader van de milieuvorlichtingscampagne "Een beter milieu begint bij jezelf".

De koptekst luidde: "Een beetje zuinig zijn op en met water is ook nog eens goedkoper". Ter illustratie bijgaande -een beetje gekreukelde- krantenfoto van de toenmalige burgemeester van de stad Utrecht, mevrouw de Vos van Gortel, die als een gezellige huismoeder langs de oever van het Gein zit.

Burge-
meester
De Vos
van Gortel

Met een wijds armgebaar wijst zij naar al die emmers met Geinwater die naast haar staan. De boodschap van die advertentie is duidelijk: wees zuinig met ons water. Maar waarom? Was er soms iets aan de hand met het water uit het Gein? Die vraag roept andere vragen op, zoals: Hoe schoon is het Geinwater? Waar komt het Geinwater eigenlijk vandaan? En waarom stroomt het soms naar het zuiden en een andere keer naar het noorden? Om op al dergelijke vragen een antwoord te krijgen heb ik een afspraak gemaakt met Bart Specken, bioloog en werkzaam bij Waternet. Bart is betrokken bij veel projecten die met waterkwaliteit en ecologie te maken hebben. Met behulp van veldgegevens, meestal waterplantengegevens, wordt een beeld van de ecologische kwaliteit van het water verkregen en worden zo nodig maatregelen bedacht om de kwaliteit te verbeteren.

Polder en Boezem

Alvorens op de details in te gaan frist Bart mijn geheugen op met een klein college over polders en boezemwater. Waar nu polders liggen waren vroeger uitgestrekte veenmoerassen. Door ontginning klonken die in en kwamen lager te liggen dan de riviertjes waarop ze afwaterden. Om toch op die riviertjes te kunnen afwateren werden dijken aangelegd en molens gebouwd die het land bemaalden. Maar daardoor kwam het waterniveau in de polders soms meters lager te liggen dan het wateroppervlak in de afgedamde rivieren en vaarten er omheen.

Deze watergangen worden 'boezem' genoemd. Ook het Gein behoort tot die boezemwateren.

Waar komt het Geinwater vandaan?

Bart: Het water in het Gein is afkomstig van veel verschillende bronnen in de directe en uit de wijde omgeving. Het aandeel van de verschillende bronnen wisselt sterk per seizoen. In de winter is er doorgaans veel neerslag en weinig verdamping. Hierdoor wordt er veel water uit de lager gelegen polders op de boezem uitgeslagen. Het water in het Gein bestaat in de winter dan ook voor het grootste deel uit polderwater.

Al het water dat in de wijde omgeving van het Gein teveel is wordt eerst op de boezem gemalen (Gein, Holendrecht, Waver etc.), om uiteindelijk via de spuisluizen bij IJmuiden op de Noordzee te worden geloosd. De snelste weg naar de Noordzee gaat via het Amsterdam-Rijnkanaal (ARK). Het water in het Gein zal dan ook bij een neerslagoverschot naar het noorden stromen. Dat betekent dat ook het water ten zuiden en zuidwesten van het Gein, via het Gein naar het noorden (het ARK) stroomt. Een deel van dit water bestaat dan uit het wat brakke water dat, in de vorm van kwel, uit de diep gelegen polder Groot Mijdrecht komt. Het zout in dit water heeft zijn oorsprong in het feit dat deze polder ooit door zeewater bedekt was.

In de zomer is er dikwijls een watertekort in de polders en wordt er water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal ingelaten. Dit water stroomt dan via het Gein naar het zuiden. Het water in het ARK is een mengeling van water dat uit de Lek en Nederrijn komt, kwelwater uit het Langbroekerweteringgebied, water dat bij Muiden wordt ingelaten en via Weesp en Nigtevecht naar het ARK stroomt, en uitslagwater van de Horstermeer.

De kwaliteit van het water

1. Chloride

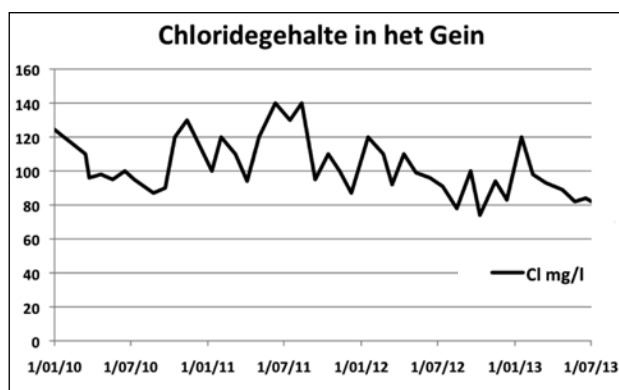
Boezemwateren kunnen water ontvangen van veel verschillende bronnen, zoals we hierboven zagen. Dit betekent dat de samenstelling van het water in het Gein door het jaar sterk kan verschillen.

Een manier om dit te meten is te kijken naar de concentratie van chloride in het water. Chloride is een stof (zout) die niet of nauwelijks reageert met andere stoffen en daardoor goed te volgen is. Er zijn ook stoffen in het water die met andere stoffen reageren en daardoor bijvoorbeeld niet meer te meten zijn.

Doordat we in het hele gebied de waterkwaliteit meten, weten we waar het chloride vandaan komt. De belangrijkste bronnen zijn het uitslagwater uit de polder Groot Mijdrecht (heel veel kwel), het uitslagwater uit de Horstermeer en het inlaatwater van de Vecht bij Muiden. Want, wat veel mensen niet weten,

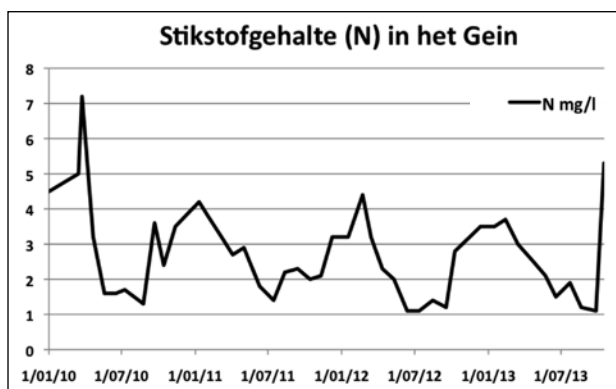
de Vecht stroomt tussen Utrecht en Nigtevecht van zuid naar noord, en tussen Nigtevecht en Muiden van noord naar zuid. Al het chloride is van marine oorsprong, dus stamt uit de tijd dat de zee in het herkomstgebied vrij spel had.

In onderstaande grafiek zien we het chloridegehalte schommelen tussen de 80 en 140 mg per liter. Dit zijn heel normale waarden. Vóór het jaar 2000 lagen de uitersten echter verder uit elkaar en werden concentraties van 250 mg chloride per liter gemeten.

2. Fosfaten en stikstof

Stoffen die voor het leven in het water van belang zijn, zijn onder andere fosfaten en stikstof. Alle planten en dieren hebben deze stoffen nodig, maar als ze in te hoge concentraties voorkomen dan kunnen kroos en algen gaan domineren, waardoor andere soorten (waterplanten en dieren) verdwijnen. Net als bij het chloridegehalte schommelen ook de concentraties van fosfaat en stikstof gedurende het jaar. Bij stikstof is hiervan een mooi patroon waar te nemen (zie onderstaande grafiek). In de winter, wanneer veel regenwater via de polders op de boezem (het Gein) wordt uitgemalen, bevat het water een hoger stikstofgehalte dan in de zomer. De stikstof is afkomstig van het land, onder andere van bemesting maar ook van het veen dat door de lage waterstand wordt afgebroken (geoxideerd). De waarden voor stikstof variëren tussen de 1 en de 5 mg N per liter. Voor boezemwateren en agrarische polders zijn dit vrij normale waarden.

Regelmatig patroon van stikstof in het Gein. Hoog in de winter, laag in de zomer.

Natuur in en om het Gein

Na deze, ietwat technische, achtergrondinformatie, ben ik benieuwd of de waterkwaliteit van het Gein zichtbare gevolgen heeft voor het planten- en dierenleven dat is aangetroffen in het Gein. Immers, in schoon, zoet water komen veel soorten dieren, waterplanten en algen naast elkaar voor. Vooral de microscopisch kleine algen zijn de basis van de voedselketen. Zijn er misschien wel bijzondere planten of dieren aangetroffen? Maar tot mijn verbazing blijkt er nauwelijks onderzoek te zijn gedaan naar dierlijk en plantaardig leven in het Gein zelf.

Bart vertelt dat, in de voorbereidende fase van de dijkverbetering, de natuurwaarden langs het Gein wel zijn geïnventariseerd. Dit was verplicht omdat door de geplande werkzaamheden de Flora - en Faunawet overtreden zou kunnen worden. Door middel van een zogenaamde Natuurtoets werd bekeken of er beschermde soorten in het gebied voorkomen en welke maatregelen getroffen kunnen worden om schade aan de natuur zoveel mogelijk te voorkomen. Wat er verder aan niet-beschermde soorten in het water leeft maakte daar geen onderdeel van uit en werden dus niet geïnventariseerd. De volgende soorten zijn toen waargenomen (soorten met een schuingedrukte naam zijn extra beschermd omdat ze zeldzaam zijn).

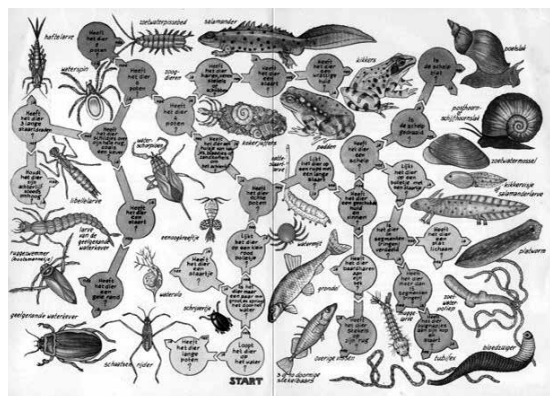
Zoogdieren	Vissen
<i>Waterspitsmuis</i>	<i>Kleine modderkruiper</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	Tiendornige stekelbaars
Huisspitsmuis	Brasem
Dwergmuis	Baars
Bosmuis	Zeelt
Aardmuis	Blankvoorn
Rosse woelmuis	
Haas	Planten
Mol	<i>Rietorchis</i>
<i>Gewone dwergvleermuis</i>	Dotterbloem
<i>Watervleermuis</i>	Zwanebloem
<i>Rosse vleermuis</i>	Kleine valeriaan
<i>Laatvlieger</i>	Donzige klit
<i>Ruige dwergvleermuis</i>	Bermooievaarsbek
	Kamgras
Amfibieën	Moerasmelkdistel
Meerkikker	
Gewone pad	
Middelste groene kikker	

Geen van deze waarnemingen, behalve de vissen, zijn van levensvormen die in het diepere water van het Gein voorkomen. De meeste waarnemingen zijn langs en op de oever of boven het water (vleermuisen).

Opvallend afwezig in deze tabel is de ringslang. We weten inmiddels dat die wel aan aantal keren is aangetroffen, maar dat was pas na 2005.

Verder onderzoek ?

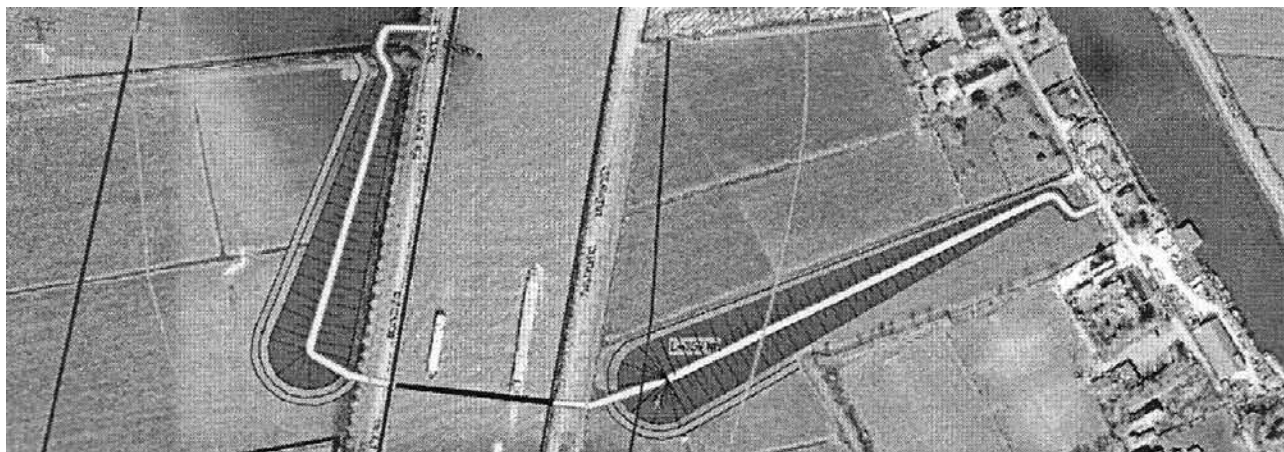
In juni 2010 deden we een oproep in deze nieuwsbrief om waarnemingen in of bij het Gein door te geven aan Spaar het Gein. Sindsdien is een aantal keren door groepjes enthousiaste leden de omgeving van het Gein uitgekamd. Daarbij werden de slootjes niet overgeslagen. Maar het Gein zelf werd vreemd genoeg niet nader bekeken. Navraag leerde ons dat dat in vroeger jaren ook niet is gebeurd. Ook Bart kon bij Waternet geen verdere gegevens vinden. Mijn conclusie is dat, als we meer willen weten over het waterleven in het Gein, we de handen uit de mouwen moeten steken.

Wie komend voorjaar (en daarna) zin heeft om mee te doen melde zich aan! Waar een advertentie in een oude Volkskrant al niet toe kan leiden.....

Bart Specken / GW

Fietsbrug over het Amsterdam - Rijnkanaal

Begin november 2013 is er door de betrokken overheden (provincie Noord-Holland, provincie Utrecht en de gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht) een definitief besluit genomen over de locatie van de fietsbrug en het fietsbrugconcept: er komt een fietsbrug over het ARK ten zuiden van de Velterslaan, aan de oostzijde in Nigtevecht ter hoogte van de noordkant van het voetbalveld DOB. Aan de westzijde komt er een hellingbaan evenwijdig aan het Amsterdam-Rijnkanaal, aan de oostzijde een hellingbaan vrijwel haaks op het kanaal, langs het voetbalveld DOB en uitkomend op de Vreelandseweg. Deze uitkomst houdt helaas geen rekening met de voorkeur zoals die door SHG en andere partijen, zoals Dorpsraad Nigtevecht en Vechtplassencommissie, zijn verwoord. Deze partijen en ook de gemeentebesturen van Stichtse Vecht en De Ronde Venen, hebben alle een duidelijke voorkeur uitgesproken voor een brug op De Punt, recht tegenover fort Nigtevecht. Het zou daarbij bijvoorbeeld om een brug kunnen gaan met een trapopgang in combinatie met lift om kosten en ruimte te besparen. De oversteek van het ARK zou dan vergelijkbaar zijn met de fiets-/ wandelbrug die in Maastricht de Cera-

miquewijk over de Maas verbindt met de zuidoever. De nu gekozen oplossing met door fietsers berijdbare hellingbanen veel zuidelijker over het ARK heeft, in tegenstelling met deze voorkeursvariant van SHG, landschappelijk een grote impact. Aan de westzijde van het ARK is dat negatieve effect nog beperkt, maar aan de oostzijde veel groter. Daar wordt het nu nog open weilandgebied dwars doorsneden. De gewenste toekomstige herontwikkeling van het bedrijventerrein Garsten Noord aan de oostzijde van het ARK (waar nu de betonfabriek staat) zal er door bemoeilijkt worden, want het vrije uitzicht van de geplande woningen naar het zuiden over het fraaie weilandgebied is er immers goeddeels mee om zeep geholpen. De aanlanding aan de Vreelandseweg komt ook in het directe uitzicht van de daar aanwezige woningen. Naar de mening van Dorpsraad Nigtevecht, Vechtplassencommissie en andere betrokkenen zou bij deze zuidelijke variant ook aan de oostzijde een talud parallel aan het ARK moeten komen. Daarvoor is echter niet gekozen, omdat het daar aanwezige fietspad smal is en moeilijk aangepast kan worden.

Dennis Jannette Walen

Wat heeft het bestuur gedaan

Augustus 2013: Femke Hak en Tjebbe de Boer spreken met wethouder Schouten en twee van zijn ambtenaren over de slechte ontsluiting van Gein Zuid door de Stationsstraat, de wens om de maximum snelheid in het Gein omlaag te brengen en doorgaand verkeer te weren. De gemeente zegt toe de problemen die wij hebben aangedragen te bestuderen.

Sept. 2013: met een groot aantal betrokkenen, waarvan wel 10 van de provincies Noord-Holland en Utrecht, bijeen in Stal Willig om te praten over de (on-)mogelijkheden van een goedkopere oplossing voor een fietsbrug over het ARK bij Fort Nigtevecht / De Punt. Een brug zonder opritten, maar met lift of trap, of zelfs één met gondels komt voorbij.

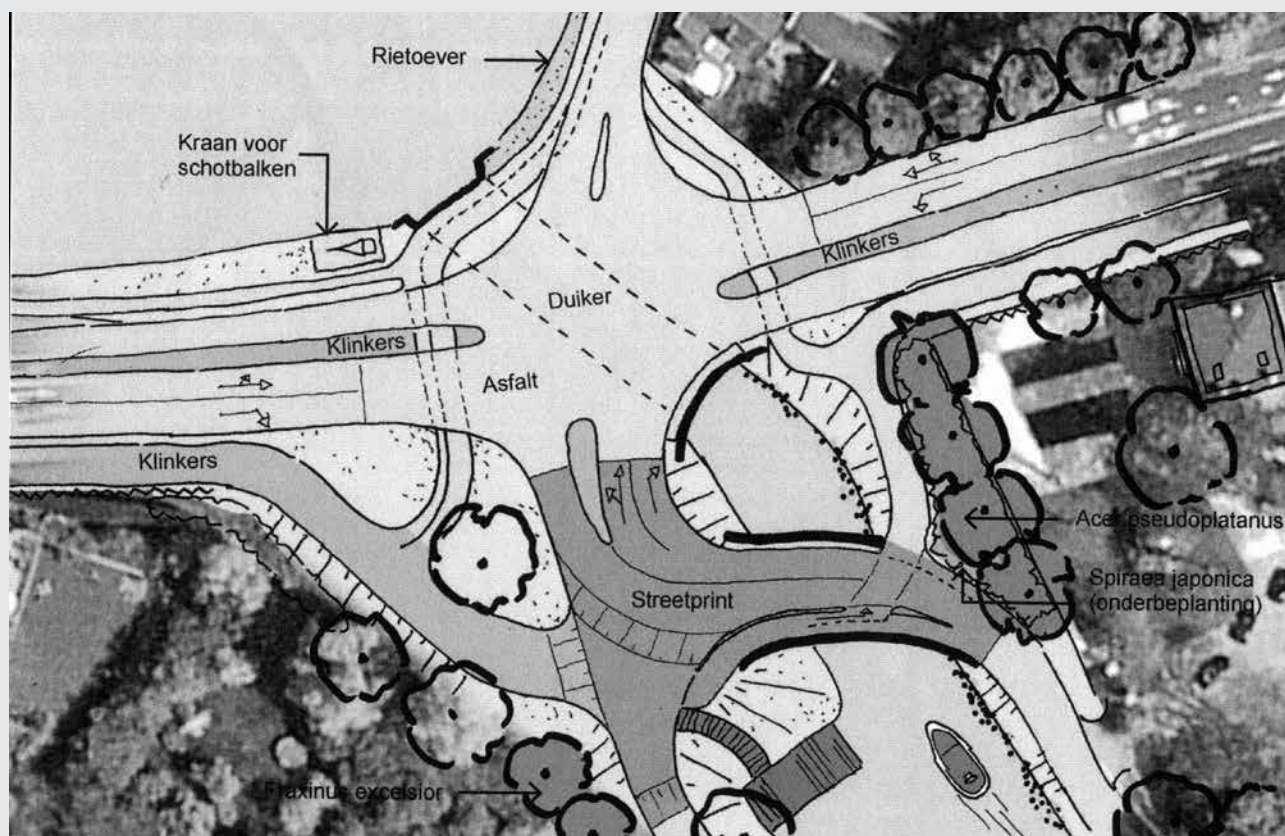
Oktober 2013: Een zelfde sessie, zelfde locatie. Deze keer worden varianten weggestreept. Uiteindelijk blijven de locatie bij de Punt en ten zuiden van de Velterslaan over. De provincies en de gemeenten gaan zich nu beraden over een keuze.

21 november 2013: twee gedeputeerden en twee wethouders geven uitleg in Dorpshuis Nigtevecht over het besluit om de fietsbrug over het ARK aan de zuidkant van de Velterslaan en het dorp Nigtevecht aan te leggen. Veel boze en ontstemde reacties in Nigtevecht. Begrijpelijk, lees het artikel van Dennis Jannette Walen in dit nummer. Rien Leemans legt uit hoe Spaar het Gein er over denkt. Aan de kant van het Gein is deze locatie weliswaar minder bezwaarlijk, maar we houden een slecht gevoel over aan deze al 10 jaar durende soap.

22 november: de gemeente komt met een antwoord op de verkeersproblemen die we hebben voorgelegd. We worden er nog niet zo veel wijzer van, helaas. We gaan in het bestuur bespreken wat de volgende stap moet zijn.

25 november: de provincie Noord-Holland presenteert een beeldkwaliteitsplan voor het kruispunt bij Driemond. Ter plekke wordt een afspraak gemaakt om begin december met de projectleider, een ambtenaar van De Ronde Venen, twee aanwonende leden van Spaar het Gein en Rien Leemans nog eens goed naar het plan te kijken. De inpassing is in dit plan (zie tekening) een stuk beter dan in het oude plan (minder verkeersplein), maar de fietsers lijken het een stuk lastiger te krijgen. Ook de ligging van het tracé de N236 met fietspad pal langs het kavel van landgoed Schoonoord is een aandachtspunt. Meer info op www.spaarhetgein.nl.

Rien Leemans

Kaasboerderij Geingenoeegen

Al weer vier jaar geleden is het, dat we op bezoek waren bij Ben en Riet Bakhuisen, en dat we rondgeleid werden door de stallen, het koetshuis en het voorhuis van hun ruim honderd jaar oude boerderij. U heeft daarover in 2009 kunnen lezen in het decembernummer van deze nieuwsbrief. Veel is er sindsdien veranderd. Ben is helaas overleden, en er is een opvolger gevonden voor het boerenbedrijf. De meest opvallende verandering, goed zichtbaar vanaf de weg, is een kaas- en zuivelwinkel, links naast de boerderij.

Op een regenachtige ochtend gaan we kennis maken met de nieuwe eigenaren Bart en Jacolien Hogenhout-van den Bosch.

Terwijl onze jassen hangen uit te druipen, worden we door Jacolien meegeloofd naar de keuken in het voorhuis voor een warme kop koffie. De ouders van Jacolien zijn er toevallig ook, en meteen komt het gesprek op het besluit om de boerderij te kopen en een nieuw avontuur aan te gaan. Hoewel zowel Bart als Jacolien uit een boerengezin afkomstig zijn, was het helemaal niet vanzelfsprekend om te gaan boeren, vertelt Jacolien. Zelf had ze er geen bezwaar tegen, maar Bart koos er voor om de technische richting op te gaan, en kwam uiteindelijk te werken als projectleider bij de BAM. Dat betekende heel veel onderweg zijn. Twaalf jaar geleden gingen Bart en Jacolien met hun drie (inmiddels hebben ze er vier) kinderen in de boerderij van haar overgrootouders wonen, in Driemond. 'Tijdens de verbouwing (we deden alles zelf) woonden we jarenlang in een caravan', zegt Jacolien. 'Moet je je voorstellen, met de kinderen!' Op een gegeven moment begon het bij

Bart toch te kriebelen en vroeg hij zich af of hij niet alsnog voor een boerenbestaan zou kiezen. Toen het besluit eenmaal was gevallen gingen Bart en Jacolien op zoek naar een geschikte boerderij. Hun eigen boerderij in Driemond kwam niet in aanmerking, daar er geen land bij zit. Na diverse boerderijen bekeken te hebben hoorden ze van Jur v.d. Bosch, de oom van Jacolien, dat er naar een opvolger voor Geingenoeegen werd gezocht. Hij wilde graag een goed woordje voor hen doen.

Dat is nu bijna vier jaar geleden. Drie jaar lang hebben ze een maatschap gevormd met Riet Bakhuisen. 'Als je boer wilt worden moet je eerst minstens drie jaar in maatschap' zegt Jacolien. Ze legt uit dat zo'n maatschap er is om de agrariër te beschermen. De beginnende boer krijgt een financieel steuntje in de rug, maar er zijn voorwaarden aan verbonden die moeten voorkomen dat er misbruik van kan worden gemaakt.

Ook al zijn Bart en Jacolien nu eigenaar van Geingenoeegen, wonen doen ze er nog niet. Het voorhuis is van binnen in te slechte staat en moet eerst grondig opgeknapt worden. Dus pendelen ze dagelijks heen en weer tussen Driemond en het Gein.

Terwijl we zitten te praten is het een zoete inval in de keuken. Familie en vrienden wippen even naar binnen als ze toch in de buurt moeten zijn. Ook Bart komt nu binnen om Jacolien te waarschuwen dat er klanten in de winkel zijn. Bart neemt het gesprek over. Bart is nu voltijds boer. Tot vorig jaar werkte hij nog in zijn vorige baan, maar dat was eigenlijk niet te combineren. De boerderij neemt non-stop, zeven dagen per week, al zijn tijd in beslag. Tot voor kort

Dochter Maria achter de toonbank

werkte ook Riet nog hard mee in het bedrijf, bijvoorbeeld als de schapen moesten lammeren.

Na twee jaar in maatschap met Riet te hebben gewerkt werd Jacolien door Adri Groenendaal gevraagd of zij er niet voor voelde om kaas te leren maken. Adri zat samen met Jacolien in de Veeteelt Studieclub, en had een kaasboerderij, de Reijana-hoeve, in Weesp. De familie Groenendaal ging stoppen en ze wilden graag hun ervaring en deskundigheid doorgeven. Het was de oudste zoon van Bart en Jacolien die met de woorden: "mam, dat is echt iets voor jou" de doorslag gaf, en hen deed besluiten om, als Jacolien eenmaal het vak geleerd had, een kaaswinkel te beginnen.

'Verbreding van het bedrijf, heet dat' zegt Jacolien, als ze even later weer binnen komt. In juni 2012 begon Jacolien op de Reijanahoeve, waar ze kaas en andere zuivelproducten leerde maken. De koeien waren toen al verkocht, dus de benodigde

melk moest Bart dagelijks van Geingenoeegen erheen brengen.

Dit voorjaar is de kaasmakerij naar Geingenoeegen verhuisd en in augustus startte Jacolien met de eigen winkel, die op zaterdag 21 september, gedurende het Open Monumentenweekend, officieel werd geopend.

Jacolien maakt rauwmelkse kaas, van jong tot oud, maar ook kaas met een extra toevoeging, zoals kruiden, komijn of mosterdzaad. Verder maakt ze echte boeren karnemelk en standyoghurt. Eieren en verse melk zijn ook te koop.

Natuurlijk kunnen we het niet laten: met een stuk romige jonge kaas in de tas keren we huiswaarts.

De winkel is open op donderdag, vrijdag en zaterdag. Zie ook de website:

www.kaasboerderij-geingenoeegen.nl.

GW

Te koop: minidocumentaire over de ouderwetse boerderij op Gein-Noord 62

In juni 2012 heeft een documentairmaker van de VPRO (Lieza Roben, bekend van de documentaires over de Urker vissers, en de afbraak van een kerk in Limburg die werd vertoond op IDFA 2009) een dag lang film gemaakt van het boerenbedrijf van Riet Bakhuizen op Gein-Noord 62, dat nog op een zeer traditionele manier wordt gerund. Een houten stal van meer dan 100 jaar oud die er bijna als een museum uit ziet, een echte hooiberg in plaats van plastic balen, koeien met horens, weinig bijvoeren, etc. Omdat de boerderij in 2013 over zou gaan naar

een opvolger, Bart Hogenhout, die uiteraard het bedrijf zal vernieuwen en ondertussen een kaas- en melkwinkel heeft geopend, zal ook deze boerderij de komende jaren van uiterlijk veranderen. Om het mooie beeld van de oude boerderij voor onze kinderen vast te leggen werd deze documentaire gemaakt. Voor 10 euro is deze te koop: stort 10 euro op 3005.28.930 van Stephanie Dommanschet van B&B Het Gein en vermeld je email-adres. Dan krijg je de documentaire als Vimeo-link thuis gestuurd.

Plasdras in de Broekzijdse polder.

Afgelopen voorjaar is er bij Willem Buts in de Broekzijdse polder 'plasdras' gemaakt. 'Plasdras' betekent dat een stuk weiland gedeeltelijk onder water wordt gezet, waardoor de vogels zich te goed kunnen doen aan wormen en ander bodemleven. Dit helpt de weidevogels die terug komen uit de overwinteringsgebieden om weer op gewicht te komen voor het broedseizoen.

Wij waren benieuwd hoe dit zou gaan, in ons gebied! Het landje van Geijssel, dat wereldberoemd is, ligt maar een paar kilometer verderop richting Ouderkerk, en daar komen jaarlijks in het voorjaar duizenden grutto's en andere weidevogels terug.

Eind februari zagen we de eerste vogels op het plasdras in het Gein (geen honderden, maar toch). We zijn dan ook blij dat er weer weidevogels komen broeden in de Broekzijdse polder.

Wie belangstelling heeft voor 'plasdras' moet half februari het water op het land laten staan tot half mei. Dan in de zomer het liefst ruige mest erop, om het bodemleven te bevorderen.

Er staat een leuke vergoeding tegenover.

p.s. In juni na het broedseizoen waren er nog heel veel vogels die er kwamen foerageren (Willem had het water er nog op laten staan).

J.T. van den Bosch

(dit artikel is eveneens verschenen in de nieuwsbrief van "de Vechtvallei")

De Oostzijdse molen herzien

Het begon allemaal omdat ik Riciotti fan ben. De faam van dit laagdrempelige en inspirerende orkest was mij al lang bekend, maar het was bij de Oostzijdse molen dat ik het voor het eerst heb mogen beluisteren. Het goot van de regen, maar buurman van den Anker had zijn stal ter beschikking gesteld zodat wij droog op onze meegebrachte stoeltjes tussen de landbouwwerktuigen van de muziek konden genieten. Jonge musici, die moeiteloos lichte muziek afwisselden met klassiek, en die niet te beroerd waren om de muziek te begeleiden met een dansje of een optocht dwars door het publiek heen. Een publiek dat uit de weidse omgeving kwam en bestond uit jan en alleman.

Sindsdien ben ik al jarenlang vriend van het Riciotti en ontdekte daardoor dat ze dit jaar niet optraden bij de molen.

Waarom niet?

Toen ik het daar een keer over had met de redactie van deze nieuwsbrief werd mij voorgesteld om er zelf eens polshoogte te gaan nemen en er dan gelijk ook maar een artikeltje over te schrijven!

Op een koude nevelige novemberdag brengen wij een bezoek aan de Oostzijdse molen die nu alweer sinds eind 2012 onbewoond langs het Gein staat. Direct is het al duidelijk dat hier gewerkt wordt! Overall ligt stof en zaagsel. Dat de laatste bewoonster vertrokken was wist ik, maar dat er intussen andere huurders in de molen zitten en dat die geweldige plannen hebben om het leefgedeelte van de onlangs gerestaureerde molen geschikt te maken voor vakantiebewoning, daar wist ik niets van! De nieuwe huurder, Maarten van Dijk, leidde ons trots rond door de vertrekken die door hem met hulp van vrienden en bekenden in de oorspronkelijke staat teruggebracht worden. Zijn vrouw Sietske Bierens is het visionaire brein erachter. Straks staat er een

prachtige, ook van binnen opgeknapt, molen die door hen verhuurd zal gaan worden aan vakantie-gangers en zakenlui die een onderkomen zoeken als ze de hectiek van de stad even willen ontvluchten.

Enthousiast vertelt Maarten over de molen die wel vier namen draagt. In Abcoude kennen we hem als de Oostzijdse molen, of Delphine (zo genoemd door de Fransman die er in de vijftiger jaren van de vorige eeuw woonde) of de Franse molen. Maar Maarten noemt hem ook de Mondriaanmolen, en ja, op de eerste omloop, waar straks twee slaapkamers en een badkamer zullen komen, laat hij ons de initialen PM zien die op de koningspil geschilderd staan. Door de meester zelf? Zeker is dat hij de molen meer dan 20x geschilderd heeft en er menig kop koffie heeft gedronken met de molenaar.

Het is dus de molen die bekend werd door Mondriaans schilderijen, maar ook de molen die bekendheid kreeg door televisiemaker en verteller/schrijver Gied Jaspars die er tot zijn dood woonde en zich in zijn Mijmeringen liet inspireren door de schitterende omgeving van het Geinlandschap.

Dat Geinlandschap met haar weidse polders aan weerszijden is goeddeels te danken aan de molens. Samen met elkaar, de Baambrugse, de twee langs het Gein, de molen in Nigtevecht, en die nabij Driemond, die ieder op circa 2 km afstand van elkaar staan, hielden ze de polders droog. Met het schoepenrad dat zich in de Oostzijdse molen bevindt, werd het overvloedige water met kracht het Gein ingeslagen. Deze molen kan de polder in 20 minuten helemaal leegmalen, zegt Maarten, zoveel kracht heeft hij. Inmiddels is die functie door elektrische gemalen overgenomen, maar die prachtige molens moeten bewaard blijven, vinden beheerder het Utrechts Landschap en de Utrechtse Molenstichting,

zelfs al is de oorspronkelijke functie verdwenen. Ze hebben een grote cultuurhistorische en landschap-pelijke betekenis.

Daarom is Stichting het Utrechts Landschap zo blij met het voorstel van Sietske en Maarten om er een vakantiewoning in te realiseren, voorlopig, want ooit willen ze er het liefst zelf in gaan wonen. Maarten zal de opleiding tot molenaar gaan volgen en elke zaterdag, als de vakantiegangers elkaar afwisselen, de molen laten draaien en uitleg geven over hoe de molen functioneert. Als trainers persoonlijke ontwikkeling en persoonlijk leiderschap hebben Maarten en Sietske geen moeite om allerlei leuke ideeën te bedenken om de molen weer in de belangstelling te krijgen bij het publiek. Een aantal schoolklassen is nu al uitgenodigd om volgend jaar te komen kijken

als de verbouwing helemaal af is, maar ook denken ze aan cursussen, concerten en andere culturele bijeenkomsten. Maar ook de Amerikaanse toerist die kan slapen in de molen die Piet Mondriaan schilderde: een topervaring, toch?

Zo zal het Gein wéér een initiatief rijker worden en kan ik me nu al weer erop verheugen dat het Riciotti orkest ongetwijfeld terug zal keren op haar vaste plek in het Gein, naast de Oostzijdse molen!

Dit jaar, 2013, is de molen open op de zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Molenaar Judith Brandon, die de Baambrugse molen bewoont, "doet de Oostzijdse molen erbij". Maar: geen wind, geen molen, dus het moet wel waaien!

Mailadres voor reserveringen: mr.vandijk@wx.nl

Liesbeth Hengeveld

Minder verkeersbewegingen door collectief gas-contract bewoners 't Gein

In het Gein staan 110 boerderijen en woningen die niet op het openbare gasnet zijn aangesloten. De meeste bewoners verwarmen hun huis en koken op propaangas. Dit gas zit in de grote groene en witte gastanks die op veel erven te zien zijn in het Gein. Deze gastanks werden tot op heden gevuld door tankwagens van 6 verschillende gasbedrijven. In de winter, als er veel gas voor de centrale verwarming nodig is, reden er daarom iedere dag grote, zware tankwagens van de verschillende gasbedrijven met tienduizenden liters gas op de kwetsbare en smalle Geindijken. Door de onoverzichtelijke bochten en de vele fietsers en wandelaars leidde dit al menigmaal tot levensgevaarlijke situaties.

In mei 2012 werd door een aantal bewoners in het Gein het plan opgevat om terug te gaan naar 1 leverancier die in de zomer maximaal 1 keer per week, en in de winter maximaal 3 keer per week, met een volle tank het Geingebied inrijdt, alle tanks maximaal vult en met een lege tank eruit rijdt. Er werd een aanbesteding uitgeschreven onder de gasbedrijven waarbij deze efficiënte wijze van beleveren, naast een collectieve gasprijs, een van de hoofdcriteria was. Het Nederlandse Primagaz, dochterbedrijf van SHV uit Utrecht kwam als winnaar uit de bus, en begon in snel tempo de gastanks van andere bedrijven te vervangen voor hun eigen groene tanks.

Helaas mogen bewoners van hun oude gasleverancier pas aan het einde van hun bestaande 5-jarige contracten overstappen op Primagaz want het collectieve gascontract scheelde ook nog eens gemiddeld 30% aan gaskosten wat per huis ca 2.000 euro per jaar scheelt. Vriendelijke verzoeken om het contract open te breken, en aanbiedingen van bewoners aan de an-

dere gasbedrijven om het contract af te kopen, om al eerder over te kunnen stappen op 1 leverancier voor het hele Gein liepen helaas op niets uit.

Daarom rijden er tot mei 2017 nog steeds tankwagens van andere gasbedrijven op de smalle Geindijken, die hun laatste klanten beleveren, maar zal vanaf mei 2017 het aantal verkeersbewegingen door deze grote vrachtwagens met een factor 6 zijn terug gebracht, als 1 gasleverancier alle bewoners bevoorradt. Zo dragen de bewoners van het Gein ook bij aan de doelstelling van de Vereniging: "bescherming van de rust en het landelijke karakter van het Gein".

Op zaterdag 28 september 2013 werd het 1-jarig bestaan van het collectieve gascontract gevierd in een stal van de familie Schuurman op Gein-Noord 53. Daar waren ook informatiestands over zonnenergie en isolatie om het gasverbruik te verlagen. Plus een exclusief optreden van de band de Abcowboys wiens gitarist in het Gein woont en die ook op de feestweek 2013 in Abcoude optraden voor een enthousiast publiek.

Ook werd een mini-documentaire vertoond die is gemaakt van de boerderij van Riet Bakhuizen op Gein-Noord 62, zie elders in dit blad.

De initiatiefnemers van het Gas-collectief (Raymond Dommanschet, Aart Coster en Evert Schuurman) werden door Maarten van Dijk in het zonnetje gezet. Namens het bestuur van Spaar het Gein waren Rien Leemans en Sietske Bierens aanwezig; Sietske zong zelfs het hele optreden mee met de band!

Raymond Dommanschet

Herfstflitsen

Toen in oktober opeens dikke wolkenlagen kwamen opzetten en alles er grijs en kil uitzag, was het wel even afzien.

Des te meer is het dan genieten van de zeldzame zonflitsen die af en toe tevoorschijn kwamen.

27/10

Na een slapeloze nacht werd ik tegen zonsopgang verrast door een lichtje dat zo fel straalde dat ik het door het gordijn heen kon zien flikkeren. Het werd steeds groter, een vliegtuig?

Het bleek de planeet Venus die 2 uur vóór de zon opkomt.

De paardenkastanje steekt een klein beknopt handje uit naar de lente die te snel weer verdween en roept haar terug...

Gisteren blies de wind hard door de kastanjebladeren, de handvormige blaadjes zwaaiden naar mij en ik zwaaide terug.

Vanmorgen is de rivier een spiegel waarop de zon haar sterrenstof heeft gestrooid.

Deze morgen zijn de sterren van de nacht in het water gevallen en drijven nu als watersterren op het kalme, gladde oppervlak van de rivier.

Ontvangt u al Nieuwsmail?

Als lid van Spaar het Gein ontvangt u twee keer per jaar automatisch deze papieren Nieuwsbrief. Daarnaast kunt u ook een aantal malen per jaar de gratis digitale Nieuwsmail ontvangen. Het enige dat u daarvoor moet doen is uw naam en emailadres invullen in de invulveldjes in de rechterkolom op www.spaarhetgein.nl.

U wordt dan bijvoorbeeld geïnformeerd over actuele berichten die niet kunnen wachten op de volgende papieren Nieuwsbrief. Of bijvoorbeeld over de eerstvolgende knotactiviteit. Of over een peiling die we onder de leden willen houden.

Doen! Kleine moeite, groot gemak.

In mijn tuintje heeft de grondmist witte weefsels tussen de bloemen gesponnen, glinsterend als goudweefsels verblinden ze de zon.

Deze nacht speelde de volle maan verstoppertje met de kastanjebladeren.

Anneke de Groot

Het bestuur van Spaar het Gein

Voorzitter:

Tjebbe de Boer 0294 28 45 31 • deboermetz@chello.nl

Secretaris:

Sietske Bierens 0294-281118 • sh.bierens@planet.nl

Penningmeester

Rien Leemans 0294 28 50 99 • fax 08 47 31 51 42
info@spaarhetgein.nl

Leden:

Femke Hak 0294 28 13 48 • femke.hak@ziezo.biz
Arnold van de Klundert 0294 28 57 36 • arnold@antenna.nl
Tom Snoek 0294 28 34 01 • snoek.mariashoeve@rumaweb.nl
Christiaan v.d. Anker • Christian_van_den_anker@hotmail.com

De Nieuwsbrief van de vereniging Spaar het Gein verschijnt tweemaal per jaar en wordt gratis aan de leden toegezonden. Lezers zijn van harte uitgenodigd om kopy in te zenden. Wij denken aan stukjes over onderwerpen die te maken hebben met de

geschiedenis, de actuele situatie of de toekomst van het Gein. Voor het samenstellen en bijhouden van een archief willen wij graag beschikken over allerlei materiaal, geschreven teksten, dia's of foto's.

Redactie:

Arnold van de Klundert
Kerkstraat 32-B • 1391 HC Abcoude
Tel: 0294 28 57 36 • arnold@antenna.nl
Gay Jannette Walen
Stationsstraat 22 • 1391 GP Abcoude
Tel. 0294 28 48 50 • walenjgg@kpnmail.nl

Fotografie en illustraties:

- Gay Jannette Walen, Ellen van Donk
- De Volkskrant 17 oktober 1990
- Pag. 1: Willem Roelofs "In 't Gein" (1860) Teylersmuseum (inv.nr. KS 103), pag. 3: Willem Roelofs "Hollands Landschap (het Gein)" (1883) part. collectie Beide hierboven genoemde afbeeldingen zijn afkomstig uit 'De adem der natuur' door M. van Heteren en R-J te Rijdt, uitg. Toth, 2007.
- Witteveen+Bos i.o.v. provincie N-H (concept plattegrond brug bij Driemond)
- Stichting School en Landschap (zoekkaart waterdieren)
- Internet